TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2019. gada 3. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Publiski līgumi – Direktīva 2014/24/ES – 12. panta 1. punkts – Piemērošana laikā – Dalībvalstu rīcībā esošā brīvība izvēlēties pakalpojumu sniegšanas veidu – Ierobežojumi – Publiskie līgumi, kuri ir tā sauktās "in house" piešķiršanas priekšmets – Iekšējais darījums – Publiska līguma un iekšējā darījuma pārklāšanās

Lietā C-285/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Lietuvos Aukščiausiasis Teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa) iesniedza ar lēmumu, kurš pieņemts 2018. gada 13. aprīlī un kurš Tiesā reģistrēts 2018. gada 25. aprīlī, tiesvedībā, ko ierosinājusi

Kauno miesto savivaldybė,

Kauno miesto savivaldybės administracija,

piedaloties:

UAB "Irgita",

UAB "Kauno švara",

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*], tiesneši K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], D. Švābi [*D. Šváby*] (referents), S. Rodins [*S. Rodin*] un N. Pisarra [*N. Piçarra*],

ģenerāladvokāts: Dž. Hogans [*G. Hogan*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Kauno miesto savivaldybės administracija* vārdā – sākotnēji *L. Ziferman*, *advokatė*, *M. Dobilas* un *A. Mikočiūnienė*, *advokato padėjėjai*, vēlāk – *K. Kačerauskas*, *V. Vaitkutė Pavan*, *advokatai*, un *A. Mikočiūnienė*, *advokato padėjėja*,

– *UAB "Irgita"* vārdā – *D. Pakėnas*, *advokatas*,

– *UAB "Kauno švara"* vārdā – *V. Masiulis*, *advokatas*,

* Tiesvedības valoda – lietuviešu.

– Lietuvas valdības vārdā – *K. Dieninis*, kā arī *R. Butvydytė*, *J. Prasauskienė* un *R. Krasuckaitė*, pārstāvji,

– Igaunijas valdības vārdā – *N. Grünberg*, pārstāve,

– Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

– Eiropas Komisijas vārdā – *S. L. Kalėda* un *P. Ondrůšek*, kā arī *L. Haasbeek*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2019. gada 7. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz jautājumu, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV 2004, L 134, 114. lpp.), 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 2. pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV 2014, L 94, 65. lpp.) 1., 12. un 18. pantu, LESD 18., 49., 56. un 106. pantu, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 36. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā, kuru ir ierosinājusi *Kauno miesto savivaldybė* (Kauņas pilsētas pašvaldība, Lietuva) (turpmāk tekstā – "Kauņas pilsēta") un *Kauno miesto savivaldybės administracija* (Kauņas pilsētas pašvaldības administrācija, turpmāk tekstā – "līgumslēdzēja iestāde") saistībā ar pakalpojumu sniegšanas līguma noslēgšanu starp *UAB "Kauno švara"* un līgumslēdzēju iestādi.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2014/24 1., 2., 5., 7., 31. un 32. apsvērumā ir teikts:

"(1) Publisko līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai, ko īsteno dalībvalstu iestādes vai ko īsteno to vārdā, ir jāatbilst Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) principiem un jo īpaši brīvas preču aprites principam, brīvībai veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvībai, kā arī no tiem izrietošajiem principiem, proti, vienlīdzīgai attieksmei, nediskriminācijai, savstarpējai atzīšanai, proporcionalitātei un pārredzamībai. Tomēr attiecībā uz publiskiem līgumiem, kas pārsniedz konkrētu vērtību, būtu jāizstrādā noteikumi, kas koordinē valstu iepirkuma procedūras, lai nodrošinātu, ka minētie principi tiek īstenoti praksē un ka publiskais iepirkums tiek atvērts konkurencei.

(2) Stratēģijā "Eiropa 2020", kas izklāstīta Komisijas 2010. gada 3. marta paziņojumā [..] "Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei" [..], publiskajam iepirkumam ir svarīga nozīme, jo tas ir viens no tirgus instrumentiem, kas izmantojams, lai panāktu gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, vienlaikus nodrošinot visefektīvāko publiskā sektora līdzekļu izmantošanu. Minētajam nolūkam publiskā iepirkuma noteikumi, kas pieņemti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/17/EK [(2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs (OV 2004, L 134, 1. lpp.)], un [Direktīvu 2004/18], būtu jāpārskata un jāmodernizē, lai palielinātu publiskā sektora izdevumu efektivitāti, atvieglojot jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu

(MVU) piedalīšanos publiskajos iepirkumos, un lai dotu iespēju iepirkumu rīkotājiem labāk izmantot publisko iepirkumu kopēju sabiedrisko mērķu atbalstam. Turklāt ir nepieciešams precizēt galvenos jēdzienus un koncepcijas, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un ietvertu dažus ar tiem saistītus Eiropas Savienības Tiesas iedibinātās judikatūras aspektus.

[..]

(5) Būtu jāatgādina, ka nekas šajā direktīvā dalībvalstīm neuzliek par pienākumu slēgt līgumus par ārpakalpojumiem vai izmantot ārpakalpojumu sniedzējus saistībā ar tādu pakalpojumu sniegšanu, kurus tās vēlas sniegt pašas vai kurus tās vēlas organizēt, izmantojot citus līdzekļus, kas nav publiski līgumi šīs direktīvas nozīmē. [..]

[..]

(7) Visbeidzot, būtu jāatgādina, ka šī direktīva neskar valsts, reģionālo un vietējo iestāžu rīcības brīvību saskaņā ar Savienības tiesību aktiem noteikt vispārējas ekonomiskas nozīmes pakalpojumus, to darbības jomu un sniedzamā pakalpojuma raksturlielumus, tostarp jebkādus nosacījumus attiecībā uz šādu pakalpojumu kvalitāti, lai sasniegtu savus sabiedriskās politikas mērķus. Šai direktīvai arī nevajadzētu skart valsts, reģionālo un vietējo iestāžu tiesības saskaņā ar LESD 14. pantu un LESD un [LES] pievienoto protokolu Nr. 26 "Par sabiedriskiem pakalpojumiem" sniegt, pasūtīt un finansēt vispārējas ekonomiskas nozīmes pakalpojumus. Turklāt šajā direktīvā nav risināti jautājumi par vispārējas ekonomiskas nozīmes pakalpojumu finansēšanu vai par tāda atbalsta sistēmām, kuru dalībvalstis saskaņā ar [Eiropas] Savienības noteikumiem par konkurenci piešķir jo īpaši sociālajā jomā.

[..]

(31) Pastāv būtiska juridiskā nenoteiktība attiecībā uz to, cik lielā mērā publiskā iepirkuma noteikumiem būtu jāattiecas uz līgumiem, kas noslēgti starp publiskā sektora subjektiem. Dalībvalstis un pat līgumslēdzējas iestādes atšķirīgi interpretē attiecīgo [Tiesas] judikatūru. Tāpēc jāprecizē, kuros gadījumos publiskajā sektorā noslēgtajiem līgumiem nepiemēro publiskā iepirkuma noteikumus.

Šāda precizējuma pamatā vajadzētu būt principiem, kas noteikti attiecīgajā [Tiesas] judikatūrā. Tas, ka abas vienošanās puses pašas ir publiskā sektora iestādes, pats par sevi neizslēdz iepirkuma noteikumu piemērošanu. Tomēr publiskā iepirkuma noteikumu piemērošanai nevajadzētu kavēt publiskā sektora iestāžu rīcības brīvību veikt tām uzticētos sabiedrisko pakalpojumu uzdevumus, izmantojot savus resursus, kas ietver iespēju sadarboties ar citām publiskā sektora iestādēm.

Būtu jānodrošina, ka publiskā sektora iestāžu savstarpējā sadarbība, kurai piešķirts atbrīvojums, nerada konkurences izkropļojumus attiecībā uz privātiem ekonomikas dalībniekiem, ciktāl tā privātu pakalpojumu sniedzēju nostāda labākā stāvoklī attiecībā pret konkurentiem.

(32) Publiskiem līgumiem, kuru slēgšanas tiesības piešķirtas kontrolētām juridiskām personām, nebūtu jāpiemēro šajā direktīvā paredzētās procedūras, ja līgumslēdzēja iestāde pār attiecīgo juridisko personu īsteno kontroli, kas ir līdzīga tai, kādu tā īsteno pār savām struktūrvienībām, ar noteikumu, ka kontrolētā juridiskā persona vairāk nekā 80 % no savām darbībām veic, pildot uzdevumus, kuru izpildi tai uzdevusi kontrolējošā līgumslēdzēja iestāde vai citas juridiskās personas, kur[a]s kontrolē minētā līgumslēdzēja iestāde, neatkarīgi no tā, kam par labu līgumu pilda.

[..]"

4 Šīs direktīvas 1. panta "Priekšmets un darbības joma" 4. punktā ir noteikts:

"Šī direktīva neietekmē dalībvalstu brīvību saskaņā ar Savienības tiesību aktiem noteikt, ko tās uzskata par pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, kā šie pakalpojumi būtu jāorganizē un jāfinansē atbilstīgi noteikumiem par valsts atbalstu un kādi īpaši pienākumi uz tiem būtu jāattiecina. Tāpat šī direktīva neietekmē publiskā sektora iestāžu lēmumu vai, kādā veidā un cik lielā mērā tās vēlas pašas pildīt [zināmas] sabiedriskās funkcijas, ievērojot LESD 14. pantu un protokolu Nr. 26."

5 Minētās direktīvas 12. panta, kas attiecas uz "publisk[iem] līgum[iem] starp publiskā sektora subjektiem", 1. punktā ir paredzēts:

"Publisks līgums, kura slēgšanas tiesības līgumslēdzēja iestāde piešķīrusi kādai juridiskai personai, kas ir privāto vai publisko tiesību subjekts, neietilpst šīs direktīvas darbības [piemērošanas] jomā, ja ir izpildīti visi šādi nosacījumi:

a) līgumslēdzēja iestāde pār attiecīgo juridisko personu īsteno līdzīgu kontroli, kādu tā īsteno pār savām struktūrvienībām;

b) vairāk nekā 80 % no kontrolētās juridiskās personas darbībām tiek veiktas, izpildot uzdevumus, ko tai uzticējusi kontrolējošā līgumslēdzēja iestāde vai citas juridiskas personas, ko kontrolē minētā līgumslēdzēja iestāde; un

c) kontrolētajai juridiskajai personai nav privāta kapitāla tiešas līdzdalības, izņemot tādus privātā kapitāla līdzdalības veidus, kas neietver kontroli un bloķēšanu, kā noteikts valsts tiesību aktos, saskaņā ar Līgumiem, un kam nav izšķirošas ietekmes uz kontrolēto juridisko personu.

[..]"

6 Atbilstoši Direktīvas 2014/24 18. panta "Iepirkuma principi" 1. punktam:

"Līgumslēdzējas iestādes nodrošina vienlīdzīgu un nediskriminējošu attieksmi pret visiem ekonomikas dalībniekiem un rīkojas pārredzami un samērīgi.

Iepirkumu neizstrādā ar nolūku to izslēgt no šīs direktīvas darbības jomas vai mākslīgi sašaurināt konkurenci. Konkurenci uzskata par mākslīgi sašaurinātu, ja iepirkums ir izstrādāts ar nolūku radīt nepamatoti izdevīgākus vai mazāk izdevīgus apstākļus noteiktiem ekonomikas dalībniekiem."

7 Saskaņā ar Direktīvas 2014/24 91. panta pirmo daļu ar to no 2016. gada 18. aprīļa tiek atcelta Direktīva 2004/18.

Lietuvas tiesības

8 Saskaņā ar *Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas* (Lietuvas Republikas Likums par publisko iepirkumu, turpmāk tekstā – "Likums par publisko iepirkumu"), redakcijā, kāda bija spēkā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 1. jūlijam, 10. panta 5. punktu iekšējo darījumu "var uzsākt tikai pēc tam, kad ir saņemta Publisko iepirkumu padomes piekrišana".

9 Likuma par publisko iepirkumu 10. pantā, redakcijā, kāda ir spēkā no 2017. gada 1. jūlija, ir paredzēts:

"1. Šā likuma prasības nepiemēro iekšējiem darījumiem, ko slēdz līgumslēdzēja iestāde ar citu līgumslēdzēju iestādi, gadījumos, kad ir izpildīti visi zemāk minētie nosacījumi:

1) līgumslēdzēja iestāde kontrolē otru līgumslēdzēju iestādi tāpat, kā tā kontrolē savas struktūrvienības, tai ir izšķiroša ietekme attiecībā uz [otras iestādes] stratēģiskajiem mērķiem un nozīmīgiem lēmumiem, tostarp lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu, atsavināšanu, nomu, ķīlu, hipotēku; līdzdalības iegūšanu citās saimnieciskās vienībās vai līdzdalības citās saimnieciskajās vienībās atsavināšanu; citas vienības daļas pārvaldības atsavināšanu. Šādu kontroli var īstenot arī cita juridiska persona, kuru līgumslēdzēja iestāde kontrolē tāpat.

2) ienākumi, kas gūti no līgumiem, kuri ir noslēgti ar kontrolējošo iestādi – iepirkuma organizētāju – vai ar tās kontrolētajām juridiskajām personām un kuru mērķis ir apmierināt tās/to vajadzības vai veikt tās/to funkcijas, ir vairāk nekā 80 % no vidējiem ienākumiem, ko no pārdošanas līgumiem iepriekšējo trīs finanšu gadu laikā saņēmusi kontrolētā līgumslēdzēja iestāde. Ja kontrolētā līgumslēdzēja iestāde savu darbību veic mazāk kā trīs gadus, tās rezultāti ir jānovērtē atbilstoši tās darbības plānam.

3) kontrolētajai līgumslēdzējai iestādei nav tiešas privāta kapitāla līdzdalības.

2. Iekšējo darījumu drīkst slēgt tikai izņēmuma gadījumos, ja ir izpildīti šā panta 1. punktā ietvertie nosacījumi, un, izmantojot publisku iepirkumu, nevar nodrošināt pakalpojuma nepārtrauktību, kvalitāti un pieejamību.

[..]

5. Publiski uzņēmumi, akciju sabiedrības un sabiedrības ar ierobežotu atbildību, kurās valstij piederošās kapitāldaļas akcionāru pilnsapulcē nodrošina vairāk nekā pusi no balsīm, nedrīkst slēgt iekšējos darījumus."

10 1999. gada 23. marta *Lietuvos Respublikos konkurencijos istatymas* (Lietuvas Republikas Konkurences likums) (*Žin.*, 1999, Nr. 30-856, turpmāk tekstā – "Konkurences likums") 4. pantā ir noteikts:

"1. Valsts pārvaldes iestādes, pildot tām noteiktos uzdevumus saistībā ar ekonomisko aktivitāšu regulēšanu Lietuvas Republikā, nodrošina brīvu un godīgu konkurenci.

2. Valsts pārvaldes iestādēm ir aizliegts pieņemt tiesību aktus vai citus lēmumus, ar kuriem kādiem atsevišķiem saimnieciskās darbības subjektiem vai to grupām tiek piešķirtas priekšrocības vai tie tiek diskriminēti un ar kuriem tiek radīti vai var rasties atšķirīgi konkurences nosacījumi attiecīgajā tirgū starp konkurējošiem saimnieciskās darbības subjektiem, izņemot gadījumus, kad, ievērojot Lietuvas Republikas tiesību aktu prasības, no atšķirīgiem konkurences nosacījumiem nevar izvairīties."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

11 2014. gada 7. februārī Kauņas pilsētas pašvaldības administrācija (turpmāk tekstā – "līgumslēdzēja iestāde") publicēja paziņojumu par paredzamo publisko iepirkumu pakalpojumiem, kas saistīti ar apstādījumu, mežu un parku pārvaldību un uzturēšanu Kauņas pilsētā.

12 Tiesības slēgt šo trīsdaļīgo līgumu kopumā tika piešķirtas *Irgita*, kā rezultātā 2014. gada 18. martā tika parakstīts līgumu par pļaušanas pakalpojumu sniegšanu uz trim gadiem, proti, līdz 2017. gada 18. martam.

13 Šajā līgumā bija paredzēts maksimālais pakalpojumu apjoms, kāds varētu tikt prasīts no *Irgita*. Tomēr līgumslēdzēja iestāde nebija uzņēmusies pasūtīt nedz visus minētajā līgumā paredzētos pakalpojumus, nedz arī visu šo pakalpojumu apjomu. Turklāt līgumslēdzējai iestādei bija pienākums maksāt *Irgita* tikai par faktiski sniegtajiem pakalpojumiem atbilstoši tajā pašā līgumā paredzētajiem tarifiem.

14 2016. gada 1. aprīlī līgumslēdzēja iestāde lūdza *Viešųjų pirkimų tarnyba* (Publisko iepirkumu padome, Lietuva) atļauju slēgt iekšējo darījumu ar *Kauno švara* par pakalpojumiem, kas būtībā bija līdzīgi tiem, kurus bija uzticēts veikt *Irgita* saskaņā ar 2014. gada 18. marta līgumu.

15 *Kauno švara* ir juridiska persona, kuru kontrolē līgumslēdzēja iestāde, kurai pieder visas *Kauno švara* kapitāldaļas. Turklāt 2015. gadā *Kauno švara* 90,07 % ienākumu guva no darbībām, kas tika veiktas vienīgi līgumslēdzējas iestādes labā.

16 2016. gada 20. aprīlī Publisko iepirkumu padome atļāva slēgt līgumu starp *Kauno švara* un līgumslēdzēju iestādi par attiecīgo pakalpojumu sniegšanu, uzdodama līgumslēdzējai iestādei pirms minētā līguma noslēgšanas izvērtēt iespēju iegādāties šos pakalpojumus, organizējot publiskā iepirkuma procedūru. Katrā ziņā līgumslēdzējai iestādei ir pienākums ievērot Konkurences likuma 4. panta 2. punktu.

17 2016. gada 3. maijā Kauņas pilsētas [pašvaldība] nolēma slēgt ar *Kauno švara* līgumu par pļaušanas pakalpojumu sniegšanu un noteica sniedzamo pakalpojumu tarifus (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

18 2016. gada 19. maijā līgumslēdzēja iestāde un *Kauno švara* noslēdza minēto līgumu (turpmāk tekstā – "apstrīdētais līgums"). Šajā līgumā, kurš tika noslēgts uz pieciem gadiem, tostarp tika paredzēts, ka pakalpojumu pasūtīšana ir atkarīga no līgumslēdzējas iestādes vajadzībām, ka samaksa par pakalpojumiem tiek veikta saskaņā ar līgumā paredzētajiem tarifiem un ka līguma termiņš var tikt pagarināts.

19 2016. gada 20. maijā *Irgita*, vērsdamās pret apstrīdēto lēmumu un apstrīdēto līgumu, uzsāka tiesvedību attiecīgajā pirmās instances tiesā Lietuvā. Prasības ietvaros tā apgalvoja, ka, ņemot vērā 2014. gada 18. martā noslēgto līgumu starp *Irgita* un līgumslēdzēju iestādi, pēdējai minētajai neesot bijis tiesību noslēgt apstrīdēto līgumu.

20 Pēc noraidīšanas pirmajā instancē *Irgita* prasība tika apmierināta *Lietuvos apeliacinis teismas* (Lietuvas apelācijas tiesa), kura ar 2017. gada 4. oktobra lēmumu atcēla apstrīdēto lēmumu un atzina apstrīdēto līgumu par spēkā neesošu.

21 Šī tiesa norādīja, ka ar Likuma par publisko iepirkumu 10. panta 5. punktā (redakcijā, kas bija spēkā no 2014. gada 1. jūlija līdz 2017. gada 1. jūlijam) paredzētajām tiesībām slēgt iekšējo darījumu nedrīkst tikt pieļauta atkāpe no Konkurences likuma 4. panta 2. punktā ietvertajiem aizliegumiem nelabvēlīgi ietekmēt saimnieciskās darbības subjektu savstarpējo konkurenci, piešķirot diskriminējošas priekšrocības salīdzinājumā ar citiem pakalpojuma sniedzējiem. Apstrīdētais līgums esot prettiesisks it īpaši tādēļ, ka tā rezultātā esot samazinājies no *Irgita* pasūtāmo pakalpojumu apjoms un ka, bez objektīvas nepieciešamības noslēdzot iekšējo darījumu, līgumslēdzēja iestāde pašas kontrolētai uzņēmējsabiedrībai esot piešķīrusi priekšrocības, kas var izkropļot saimnieciskās darbības subjektu savstarpējo konkurenci Kauņas pilsētas meža teritoriju uzturēšanas tirgū.

22 Saistībā ar Kauņas pilsētas un līgumslēdzējas iestādes iesniegto kasācijas sūdzību *Lietuvos Aukščiausiasis Teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa) norāda, pirmkārt, ka apstrīdētais līgums nepārprotami ir uzskatāms par iekšējo darījumu un, otrkārt, ka pamatlietā rodas vispārējs jautājums par savstarpējas brīvas konkurences principa ievērošanu attiecībām starp iekšējiem darījumiem un neatkarīgu saimnieciskās darbības veicēju.

23 Turklāt tā ir norādījusi, ka no 2011. gada beigām līdz 2015. gada vidum *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa) pastāvīgi ir lēmusi, ka iekšējie darījumi, kas atbilst 1999. gada 18. novembra spriedumā *Teckal* (C-107/98, EU:C:1999:562) noteiktajiem kritērijiem, ir uzskatāmi par tiesiskiem. Tomēr, sākot no 2015. gada vidus, it īpaši ņemot vērā divus *Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas* (Lietuvas Republikas Konstitucionālā tiesa) rīkojumus, *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa) iekšējo darījumu tiesiskumu ir pakārtojusi ne tikai 1999. gada 18. novembra spriedumā *Teckal* (C-107/98, EU:C:1999:562) noteiktajiem kritērijiem, bet arī citiem vērtējuma kritērijiem, kuri tostarp izriet no Konkurences likuma. Šo kritēriju vidū ir pakalpojuma nepārtrauktība, laba kvalitāte un pieejamība, kā arī plānotā iekšējā darījuma ietekme, pirmkārt, uz vienlīdzīgu attieksmi pret citiem saimnieciskās darbības subjektiem un, otrkārt, uz šo pēdējo minēto iespēju konkurēt par attiecīgo pakalpojumu sniegšanu.

24 Iesniedzējtiesa uzskata, ka jēdziens "iekšējais darījums" ir autonoms Savienības tiesību jēdziens, jo, ņemot vērā 1999. gada 18. novembra spriedumu *Teckal* (C-107/98, EU:C:1999:562), tas, šķiet, ir atvasināts no vispārīgā jēdziena "publisks līgums". Tā kā šī jēdziena definīcijā nav norādes uz dalībvalstu tiesībām, minētais jēdziens, kā tas izrietot no 2007. gada 18. janvāra sprieduma *Auroux* u.c. (C-220/05, EU:C:2007:31), ietilpstot Savienības tiesībās.

25 Turklāt no Direktīvas 2014/24 12. panta, lasot to kopā ar šīs direktīvas 2., 31. un 32. apsvērumu, izrietot, ka iekšējā darījuma šī panta izpratnē tiesiskums ir atkarīgs tikai no 1999. gada 18. novembra spriedumā *Teckal* (C-107/98, EU:C:1999:562) paredzētajiem nosacījumiem, un tas izslēdzot citu elementu ņemšanu vērā un liekot domāt, ka ar Direktīvu 2014/24 iekšējie darījumi tiek stingri saskaņoti.

26 Iesniedzējtiesa tomēr neizslēdz, ka dalībvalstis saglabā zināmu rīcības brīvību. Šajā ziņā saskaņā ar Direktīvas 2014/24 1. panta 4. punktu šī direktīva neietekmējot dalībvalstu brīvību saskaņā ar Savienības tiesību aktiem noteikt, ko tās uzskata par "pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi", kā šie pakalpojumi būtu jāorganizē un jāfinansē saskaņā ar noteikumiem valsts atbalsta jomā, kā arī, kādi īpaši pienākumi būtu jānosaka šo pakalpojumu sakarā. Tāpat šī direktīva neietekmējot publiskā sektora iestāžu tiesības izlemt, vai un saskaņā ar kādiem noteikumiem tās vēlas pašas uzņemties zināmas sabiedriskās funkcijas saskaņā ar LESD 14. pantu un 26. protokolu. Hartas 36. pantā arī esot paredzēts, ka saskaņā ar Līgumiem Savienība atzīst un ievēro piekļuvi valstu tiesību aktos un praksē paredzētajiem pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, lai veicinātu Savienības sociālo un teritoriālo kohēziju.

27 Iesniedzējtiesa uzskata, ka dalībvalstīm esot jābūt iespējai iekšējā darījuma slēgšanu pakārtot nepieciešamībai ievērot tostarp skaidrības, paredzamības un tiesiskās paļāvības aizsardzības prasības, ar nosacījumu, ka šīs prasības ir skaidri noteiktas dalībvalstu tiesību aktos un ka tās neizriet tikai no judikatūras.

28 Turklāt pat gadījumā, ja valsts tiesas varētu noteikt ierobežojumus iekšējo darījumu īstenošanai, iesniedzējtiesa apšauba šo ierobežojumu pamatotību. Proti, iesniedzējtiesas ieskatā *Lietuvos apeliacinis teismas* (Lietuvas apelācijas tiesa) argumentācija liekot apšaubīt līgumslēdzējas iestādes tiesības īstenot iekšējo darījumu, kas atbilst 1999. gada 18. novembra spriedumā *Teckal* (C-107/98, EU:C:1999:562) noteiktajiem kritērijiem, jo arī citi saimnieciskās darbības subjekti, kurus [līgumslēdzēja iestāde] nekontrolē, spēj īstenot attiecīgos pakalpojumus.

29 Šajā kontekstā *Lietuvos Aukščiausiasis Teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai, ņemot vērā izskatāmās lietas apstākļus, iekšējais (*in-house*) darījums ietilpst Direktīvas 2004/18 vai Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomā, ja apstrīdētā iekšējā darījuma noslēgšanas procedūra, tostarp administratīvā procedūra, tika uzsākta brīdī, kad minētā direktīva joprojām bija spēkā, bet pats līgums tika noslēgts 2016. gada 19. maijā, kad Direktīva 2004/18 bija zaudējusi spēku?

2) Pieņemot, ka apstrīdētais iekšējais darījums ietilpst Direktīvas 2004/18 piemērošanas jomā:
   a) vai šīs direktīvas 1. panta 2. punkta a) apakšpunkts (bet ne tikai), ņemot vērā Tiesas spriedumus, tostarp 1999. gada 18. novembra spriedumu *Teckal* (C-107/98, EU:C:1999:562), [..] 2007. gada 18. janvāra spriedumu *Auroux* u.c. (C-220/05, EU:C:2007:31) un [..] 2006. gada 6. aprīļa spriedumu *ANAV* (C-410/04, EU:C:2006:237), ir jāsaprot un jāinterpretē tādējādi, ka uz jēdzienu "iekšējais darījums" attiecas Savienības tiesības un šī jēdziena saturu un piemērošanu neietekmē dalībvalstu tiesības, tostarp šādu darījumu noslēgšanas ierobežojumi, piemēram, nosacījums, ka ar publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu nevar nodrošināt sniedzamo pakalpojumu kvalitāti, pieejamību vai nepārtrauktību?
   b) Ja atbilde uz [otrā] jautājuma [a) punktu] ir noliedzoša, proti, uz jēdzienu "iekšējais darījums" vai nu daļēji, vai pilnībā attiecas dalībvalstu tiesības, vai šī Direktīvas 2004/18 norma ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir rīcības brīvība noteikt iekšējo darījumu noslēgšanai ierobežojumus vai papildu nosacījumus (salīdzinājumā ar Savienības tiesībām un Tiesas judikatūru), taču tās var īstenot šo rīcības brīvību tikai ar konkrētām un skaidrām pozitīvo tiesību normām, kas reglamentē publisko līgumu?

3) Pieņemot, ka apstrīdētais iekšējais darījums ietilpst Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomā:
   a) vai šīs Direktīvas 1. panta 4. punkta un 12. panta un Hartas 36. panta noteikumi kopā vai atsevišķi (bet ne tikai), ņemot vērā Tiesas spriedumus, tostarp 1999. gada 18. novembra spriedumu *Teckal* (C-107/98, EU:C:1999:562), [..] 2007. gada 18. janvāra spriedumu *Auroux* u.c. (C-220/05, EU:C:2007:31) un [..] 2006. gada 6. aprīļa spriedumu *ANAV* (C-410/04, EU:C:2006:237), ir jāsaprot un jāinterpretē tādējādi, ka uz jēdzienu "iekšējais darījums" attiecas Savienības tiesības un šī jēdziena saturu un piemērošanu neietekmē dalībvalstu tiesības, tostarp šādu darījumu noslēgšanas ierobežojumi, piemēram, nosacījums, ka ar publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu nevar nodrošināt sniegto pakalpojumu kvalitāti, pieejamību vai nepārtrauktību?
   b) Ja atbilde uz [trešā] jautājuma [a) punktu] ir noliedzoša, proti, uz jēdzienu "iekšējais darījums" daļēji vai pilnībā attiecas dalībvalstu tiesības, vai šie Direktīvas 2014/24 noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir rīcības brīvība noteikt iekšējo darījumu noslēgšanai ierobežojumus vai papildu nosacījumus (salīdzinājumā ar Savienības tiesībām un Tiesas judikatūru, kurās tās ir interpretētas), taču tās var īstenot šo rīcības brīvību tikai ar konkrētām un skaidrām pozitīvo tiesību normām, kas reglamentē publiskos līgumus?

4) Neatkarīgi no tā, kura direktīva attiecas uz apstrīdēto iekšējo darījumu, – vai saimnieciskās darbības subjektu vienlīdzības un nediskriminācijas, kā arī pārredzamības principi (Direktīvas 2004/18 2. pants un Direktīvas 2014/24 18. pants), vispārējs aizliegums diskriminēt pilsonības dēļ (LESD 18. pants), brīvība veikt uzņēmējdarbību (LESD 49. pants), pakalpojumu sniegšanas brīvība (LESD 56. pants), iespēja piešķirt uzņēmumiem izņēmuma tiesības (LESD 106. pants) un Tiesas judikatūra (spriedumi, 1999. gada 18. novembris, *Teckal*, C-107/98, EU:C:1999:562; 2006. gada 6. aprīlis, *ANAV*, C-410/04, EU:C:2006:237; 2009. gada 10. septembris, *Sea*, C-573/07, EU:C:2009:532; 2016. gada 8. decembris, *Undis Servizi*, C-553/15, EU:C:2016:935, u.c.) ir jāsaprot un jāinterpretē tādējādi, ka iekšējais darījums, kuru noslēdz līgumslēdzēja iestāde un no šīs līgumslēdzējas iestādes juridiski nošķirta persona, pār kuru līgumslēdzējai iestādei ir kontrole, kas ir līdzīga tai, kādu tā īsteno attiecībā uz saviem dienestiem, un kuras pamatdarbību veido līgumslēdzējas iestādes labā veiktas darbības, pats par sevi ir

likumīgs un ar to tostarp netiek pārkāptas citu uzņēmēju tiesības uz godīgu konkurenci, šie citi saimnieciskās darbības subjekti netiek diskriminēti un kontrolētajam uzņēmumam, ar kuru ir noslēgts iekšējais darījums, netiek piešķirtas nekādas priekšrocības?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

30 Uzdodama pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai tāda situācija kā pamatlietā aplūkotā, kurā līgumslēdzēja iestāde publiska līguma slēgšanas tiesības ir piešķīrusi juridiskai personai – pār kuru tā īsteno pār savām struktūrvienībām īstenotajai kontrolei līdzīgu kontroli – procedūrā, kas tika uzsākta brīdī, kad Direktīva 2004/18 vēl bija spēkā, bet šīs procedūras rezultātā līgums tika parakstīts pēc šīs direktīvas atcelšanas, ietilpst Direktīvas 2004/18 vai Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomā.

31 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai publiskiem līgumiem principā ir jāpiemēro tā direktīva, kura ir spēkā brīdī, kad līgumslēdzēja iestāde izvēlas, kādu procedūru tā īstenos, un galīgi izlemj jautājumu, vai pastāv pienākums iepriekš publicēt paziņojumu par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu (skat. it īpaši spriedumus, 2014. gada 10. jūlijs, *Impresa Pizzarotti*, C-213/13, EU:C:2014:2067, 31. punkts, un 2016. gada 7. aprīlis, *Partner Apelski Dariusz*, C-324/14, EU:C:2016:214, 83. punkts).

32 Tā kā saskaņā ar Direktīvas 2014/24 91. panta pirmo daļu no 2016. gada 18. aprīļa Direktīva 2004/18 tika atcelta, ir jāpārbauda, vai šajā datumā līgumslēdzēja iestāde jau bija pieņēmusi galīgo lēmumu izmantot iekšējo darījumu pamatlietā.

33 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka līgumslēdzēja iestāde 2016. gada 1. aprīlī bija vērsusies Publisko iepirkumu padomē, lai saņemtu atļauju noslēgt iekšējo darījumu pamatlietā, un ka šī atļauja tai tika izsniegta 2016. gada 20. aprīlī, proti, pēc Direktīvas 2004/18 atcelšanas.

34 Līdz ar to, kā arī ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 34. punktā, tā kā Publisko iepirkumu padome ir sniegusi atļauju pēc Direktīvas 2004/18 atcelšanas, pamatlietā aplūkotā situācija nešaubīgi ietilpst Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomā.

35 Turklāt, tā kā šī atļauja bija pakļauta nosacījumam, ka līgumslēdzējai iestādei pamatlietā iespēja iegādāties minētos pakalpojumus ir jāizvērtē, izmantojot klasisku publiskā iepirkuma procedūru, Direktīvas 2004/18 atcelšanas datumā, proti, 2016. gada 18. aprīlī, līgumslēdzēja iestāde nevarēja būt galīgi izlēmusi jautājumu, vai tai ir pienākums iepriekš izsludināt publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru pamatlietā.

36 Šādos apstākļos uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka tāda situācija kā pamatlietā aplūkotā, kurā līgumslēdzēja iestāde publiska līguma slēgšanas tiesības ir piešķīrusi juridiskai personai – pār kuru tā īsteno pār savām struktūrvienībām īstenotajai kontrolei līdzīgu kontroli – procedūrā, kas tika uzsākta brīdī, kad Direktīva 2004/18 vēl bija spēkā, bet šīs procedūras rezultātā līgums tika parakstīts pēc šīs direktīvas atcelšanas 2016. gada 18. aprīlī, ietilpst Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomā, jo jautājumu, vai tai ir pienākums iepriekš publicēt paziņojumu par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, līgumslēdzēja iestāde bija galīgi izlēmusi pēc šā datuma.

Par otro jautājumu

37 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par trešā jautājuma a) punktu

38 Vispirms ir jānorāda, ka trešā jautājuma a) punkts attiecas it īpaši uz Direktīvas 2014/24 1. panta 4. punktu, kā arī uz Hartas 36. pantu, kas skar pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi.

39 Tomēr, tā kā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nekas neliecina, ka jēdziena "pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi" interpretācijai būtu būtiska nozīme pamatlietas izspriešanā, Tiesai nav iespējams sniegt lietderīgu atbildi uz trešā jautājuma a) punktu, ciktāl tas attiecas uz Direktīvas 2014/24 1. panta 4. punktu un Hartas 36. pantu.

40 Līdz ar to trešā jautājuma a) punkts ir jāpārformulē un ir jāuzskata, ka iesniedzējtiesa ar to vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā dalībvalsts ir noteikusi, ka iekšējie darījumi var tikt noslēgti, it īpaši izpildoties nosacījumam, ka ar publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu nevar tikt nodrošināta sniegto pakalpojumu kvalitāte, pieejamība vai to nepārtrauktība.

41 Vispirms ir jānorāda, ka atbilstoši Direktīvas 2014/24 1. apsvērumam šīs direktīvas mērķis ir koordinēt valstu publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras, kas pārsniedz konkrētu vērtību.

42 Šī 1. apsvēruma kontekstā ir jāinterpretē Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru "publisks līgums, kura slēgšanas tiesības līgumslēdzēja iestāde piešķīrusi kādai juridiskai personai, kas ir privāto vai publisko tiesību subjekts, neietilpst šīs direktīvas darbības [piemērošanas] jomā, ja ir izpildīti visi [šī punkta a)–c) apakšpunktā minētie] nosacījumi".

43 No šīs tiesību normas, kurā tādējādi ir tikai precizēti nosacījumi, kuri līgumslēdzējai iestādei ir jāievēro, kad tā vēlas noslēgt iekšējo darījumu, izriet vienīgi tiesības pilnvarot dalībvalstis izslēgt šādu darījumu no Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomas.

44 Ar šo normu līdz ar to dalībvalstīm netiek atņemta brīvība piešķirt priekšrocības kādam pakalpojumu sniegšanas, būvdarbu veikšanas vai piegādes veikšanas veidam salīdzinājumā ar citiem veidiem. Šī brīvība nozīmē izvēli, kas tiek veikta stadijā pirms publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas un kas līdz ar to nevar ietilpt Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomā.

45 Dalībvalstu tiesības brīvi izvēlēties pakalpojumu sniegšanas veidu, kādā līgumslēdzējas iestādes spēs apmierināt savas vajadzības, izriet arī no Direktīvas 2014/24 5. apsvēruma, saskaņā ar kuru "nekas šajā direktīvā dalībvalstīm neuzliek par pienākumu slēgt līgumus par ārpakalpojumiem vai izmantot ārpakalpojumu sniedzējus saistībā ar tādu pakalpojumu sniegšanu, kurus tās vēlas sniegt pašas vai kurus tās vēlas organizēt, izmantojot citus līdzekļus, kas nav publiski līgumi [publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršana] šīs direktīvas nozīmē", kurā ir atspoguļota pirms minētās direktīvas pieņemtā Tiesas judikatūra.

46 Tādējādi, līdzīgi kā ar Direktīvu 2014/24 dalībvalstīm netiek uzlikts pienākums izmantot publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, ar to dalībvalstis arī nevar tikt piespiestas slēgt iekšējo darījumu situācijā, kad ir izpildīti 12. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi.

47 Turklāt dalībvalstīm šādi atstātā brīvība ir skaidri pausta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/23/ES (2014. gada 26. februāris) par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV 2014, L 94, 1. lpp.) 2. panta 1. punktā, saskaņā ar kuru:

"Šī direktīva atzīst valsts, reģionālu un vietēju iestāžu administratīvās brīvības principu saskaņā ar valstu un Savienības tiesību aktiem. Minētās iestādes var brīvi izlemt, kā vislabāk pārvaldīt būvdarbu izpildi vai pakalpojumu sniegšanu, īpaši, lai nodrošinātu augstu kvalitātes, drošības un pieejamības līmeni, vienlīdzīgu attieksmi un vispārējas piekļuves un patērētāju tiesību veicināšanu sabiedriskajos pakalpojumos.

Minētās iestādes var izvēlēties vispārējas nozīmes uzdevumus veikt, izmantojot pašu resursus vai sadarbībā ar citām iestādēm, vai uzticēt tos ekonomikas dalībniekiem."

48 Tomēr dalībvalstu rīcībā esošā brīvība izvēlēties, kā vislabāk pārvaldīt būvdarbu veikšanu vai pakalpojumu sniegšanu, nevar būt neierobežota. Gluži pretēji, tām ir jāievēro LESD pamatprincipi, jo īpaši brīva preču aprite, brīvība veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība, kā arī no tām izrietošie principi, proti, vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas, savstarpējas atzīšanas, proporcionalitātes un pārredzamības principi (pēc analoģijas skat. spriedumus, 1987. gada 9. jūlijs, *CEI* un *Bellini*, no 27/86 līdz 29/86, EU:C:1987:355, 15. punkts; 2000. gada 7. decembris, *Telaustria* un *Telefonadress*, C-324/98, EU:C:2000:669, 60. punkts, kā arī 2009. gada 10. septembris, *Sea*, C-573/07, EU:C:2009:532, 38. punkts).

49 Ievērojot šos ierobežojumus, dalībvalsts var izvirzīt līgumslēdzējai iestādei nosacījumus, kas nav paredzēti Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punktā, lai tā ar iekšējā darījuma slēgšanu it īpaši garantētu nepārtrauktību, labu kvalitāti un pieejamību.

50 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešā jautājuma a) punktu ir jāatbild šādi – Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā dalībvalsts ir noteikusi, ka iekšējie darījumi var tikt noslēgti, it īpaši izpildoties nosacījumam, ka ar publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu nevar tikt nodrošināta sniegto pakalpojumu kvalitāte, pieejamība vai to nepārtrauktība, kamēr vien izvēle, kas tiek veikta stadijā pirms publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas, dot priekšroku kādam konkrētam pakalpojumu sniegšanas veidam atbilst vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas, savstarpējās atzīšanas, samērīguma un pārskatāmības principiem.

Par trešā jautājuma b) punktu

51 Trešā jautājuma b) punktā iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punkts, aplūkojot to kopā ar pārskatāmības principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts izvirzītiem priekšnosacījumiem iekšējā darījuma noslēgšanai ir jābūt noteiktiem vienīgi ar konkrētām un skaidrām pozitīvo tiesību normām, kas reglamentē publiskos līgumus.

52 Kā tas ir norādīts šī sprieduma 44. punktā, stadijā pirms publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas ar Direktīvu 2014/24 dalībvalstīm netiek atņemta brīvība piešķirt priekšrocības kādam pakalpojumu sniegšanas, būvdarbu veikšanas vai piegādes veikšanas veidam salīdzinājumā ar citiem veidiem.

53 No tā izriet, ka, ja dalībvalsts ievieš noteikumus, saskaņā ar kuriem kādam pakalpojumu sniegšanas, būvdarbu veikšanas vai piegādes veikšanas veidam tiek piešķirtas priekšrocības salīdzinājumā ar citiem veidiem, kā tas ir šajā gadījumā attiecībā uz Lietuvas tiesību aktos izvirzītajiem nosacījumiem, kuriem iestājoties var tikt noslēgti iekšējie darījumi Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punkta izpratnē, uz šo noteikumu ieviešanu šīs direktīvas transponēšana neattiecas.

54 Tomēr, ja dalībvalstis nolemj šādi rīkoties, tām, kā tas ir uzsvērts šī sprieduma 48. punktā, ir pienākums ievērot dažādus principus, tostarp pārskatāmības principu.

55 Līdzīgi kā tas ir saskaņā ar tiesiskās drošības principu, atbilstoši pārskatāmības principam dalībvalstu izvirzītajiem nosacījumiem, kuriem iestājoties var tikt noslēgti iekšējie darījumi, lai novērstu jebkādu patvaļas risku, ir jābūt ietvertiem noteikumos, kas ir pieejami, precīzi un kuru piemērošana ir paredzama.

56 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai Konkurences likuma tiesību normu interpretācijas, kuru no 2015. gada vidus ir īstenojušas Lietuvas augstākās tiesas, attīstība ir pietiekami skaidri un precīzi atspoguļota un vai tā ir tikusi pienācīgi publiskota tādējādi, lai gan līgumslēdzējas iestādes, gan ieinteresētie saimnieciskās darbības subjekti būtu saprātīgi varējuši par to būt informēti.

57 Līdz ar to uz trešā jautājuma b) punktu ir jāatbild šādi – Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punkts, aplūkojot to kopā ar pārskatāmības principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai novērstu jebkādu patvaļas risku, dalībvalstu izvirzītajiem priekšnosacījumiem iekšējo darījumu noslēgšanai ir jābūt noteiktiem ar konkrētām un skaidrām publiskos līgumus regulējošām pozitīvo tiesību normām, kas ir pietiekami pieejamas un kuru piemērošana ir pietiekami paredzama, un tas šajā gadījumā būs jāpārbauda iesniedzējtiesai.

Par ceturto jautājumu

58 Uzdodama ceturto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai var uzskatīt, ka iekšējā darījuma, kas atbilst Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punkta a)–c) apakšpunktā izvirzītajiem nosacījumiem, noslēgšana pati par sevi vien nozīmē, ka ir ievērota atbilstība Savienības tiesībām.

59 No Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punkta a)–c) apakšpunkta izriet, ka tāds publisks līgums, kura slēgšanas tiesības līgumslēdzēja iestāde ir piešķīrusi kādai juridiskai personai, kas ir privāto vai publisko tiesību subjekts, neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, ja, pirmkārt, līgumslēdzēja iestāde pār attiecīgo juridisko personu īsteno pār savām struktūrvienībām īstenotajai kontrolei līdzīgu kontroli, otrkārt, vairāk nekā 80 % no minētās juridiskās personas darbībām tiek veiktas, izpildot uzdevumus, ko tai ir uzticējusi kontrolējošā līgumslēdzēja iestāde vai citas juridiskas personas, ko kontrolē minētā līgumslēdzēja iestāde, un, treškārt, šai juridiskajai personai būtībā nav privāta kapitāla tiešas līdzdalības.

60 Tomēr šī tiesību norma attiecas tikai uz Direktīvas 2014/24 piemērošanas jomu un nevar tikt uztverta kā tāda, kurā ir paredzēti nosacījumi, ar kādiem publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesības ir jāpiešķir iekšējā darījumā.

61 Kā būtībā izriet no šī sprieduma 48. punkta, tas, ka iekšējais darījums Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punkta izpratnē neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, ne dalībvalstis, ne līgumslēdzējas iestādes neatbrīvo no pienākuma tostarp ievērot vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas, samērīguma un pārskatāmības principus.

62 Turklāt jānorāda, ka šīs direktīvas 31. apsvērumā attiecībā uz publiskā sektora subjektu savstarpējiem līgumiem ir noteikts, ka ir jānodrošina, lai šāda sadarbība, kas neietilpst minētās direktīvas piemērošanas jomā, neizkropļotu konkurenci attiecībā uz privātiem saimnieciskās darbības subjektiem.

63 Šajā gadījumā iesniedzējtiesai it īpaši ir jāizvērtē, vai, noslēdzot pamatlietā aplūkoto iekšējo darījumu, kura priekšmets pārklājas ar tāda publiska līguma priekšmetu, kuru pilda *Irgita*, līgumslēdzēja iestāde, ja izrādītos, ka pēdējā minētā nav pietiekami skaidri definējusi savas vajadzības, it īpaši, negarantējot

līgumslēdzējai iestādei sniedzamā pakalpojuma minimālo apjomu, vai arī ja minētais darījums būtu uzskatāms par būtiskām izmaiņām līgumā, kas noslēgts ar *Irgita*, nav pārkāpusi savas no šī līguma izrietošās līgumsaistības, kā arī pārskatāmības principu.

64 Līdz ar to uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka iekšējā darījuma, kas atbilst Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punkta a)–c) apakšpunktā izvirzītajiem nosacījumiem, noslēgšana pati par sevi vien nenozīmē, ka ir ievērota atbilstība Savienības tiesībām.

Par tiesāšanās izdevumiem

65 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) Tāda situācija kā pamatlietā aplūkotā, kurā līgumslēdzēja iestāde ir piešķīrusi publiska līguma slēgšanas tiesības juridiskai personai – pār kuru tā īsteno pār savām struktūrvienībām īstenotajai kontrolei līdzīgu kontroli – procedūrā, kas tika uzsākta brīdī, kad Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, vēl bija spēkā, bet šīs procedūras rezultātā līgums tika parakstīts pēc šīs direktīvas atcelšanas 2016. gada 18. aprīlī, ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK piemērošanas jomā, jo jautājumu, vai ir pienākums iepriekš izsludināt iepirkumu par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, līgumslēdzēja iestāde bija galīgi izlēmusi pēc šā datuma.

2) Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā dalībvalsts ir noteikusi, ka iekšējie darījumi var tikt noslēgti, it īpaši izpildoties nosacījumam, ka ar publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu nevar tikt nodrošināta sniegto pakalpojumu kvalitāte, pieejamība vai to nepārtrauktība, kamēr vien izvēle, kas tiek veikta stadijā pirms publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas, dot priekšroku kādam konkrētam pakalpojumu sniegšanas veidam atbilst vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas, savstarpējās atzīšanas, samērīguma un pārskatāmības principiem.

3) Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punkts, aplūkojot to kopā ar pārskatāmības principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai novērstu jebkādu patvaļas risku, dalībvalstu izvirzītajiem priekšnosacījumiem iekšējo darījumu noslēgšanai ir jābūt noteiktiem ar konkrētām un skaidrām publiskos līgumus regulējošām pozitīvo tiesību normām, kas ir pietiekami pieejamas un kuru piemērošana ir pietiekami paredzama, un tas šajā gadījumā būs jāpārbauda iesniedzējtiesai.

4) Iekšējā darījuma, kas atbilst Direktīvas 2014/24 12. panta 1. punkta a)–c) apakšpunktā izvirzītajiem nosacījumiem, noslēgšana pati par sevi vien nenozīmē, ka ir ievērota atbilstība Savienības tiesībām.

[Paraksti]